

Z OBSAHU	Liturgické vzpomínky stárnoucího faráře	05
	Pívečko a Eucharistie	06
	Pornografie – co má dělat český katolík?	13

Foto: Vojtěch Hlávka / Člověk a Víra

Technická kontrola Boží

Po Novém roce jsem si všiml řady článků, které řešily otázku, jak si v roce 2025 udržet pocit štěstí. Vědecké studie zjistily, že štěstí má tři hlavní pilíře: přátelství, žití v přítomném okamžiku a dobrovolnictví. Ty prý dokážou přeprogramovat náš mozek na optimističtější vlny.

Křesťan však ví, že Bůh člověka stvořil ke Svému obrazu a podle Jeho podoby a že člověku nabízí existenciální štěstí, které není závislé na tom, co se děje kolem nás, ale vyvěrá v nás z Jeho nevyčerpatelného zřídla. Ten, který nás stvořil, touží po tom, abychom byli bytostně šťastní. Nabízí nám své přátelství, jež se projevuje ve společenství věřících. Zve nás, abychom nežili včerejškem nebo zítřkem, nýbrž přítomným okamžikem, v Jeho přítomnosti. Vylévá na nás svou

lásku a pokoj, nakolik se otevíráme Jeho darům, a povzbuzuje nás, abychom byli přetékanými nádobami, které nezištně zavlažují láskou a pokojem tento svět.

Postní dobu můžeme přirovnat k roční technické kontrole. Jak jsme na tom v očích Božích? Protože nyní vidíme pouze jako v zrcadle, zastřeně, snažíme se horlivěji než jindy naslouchat Božímu slovu, intenzivněji se věnovat dialogu s Bohem v modlitbě a odhalit nové cesty, abychom dokázali déle setrvat v Boží přítomnosti. Znovu se vracíme k velikonočnímu tajemství, zdroji našeho existenciálního štěstí, které bylo započato svátostí křtu, posiluje se ve společenství věřících, obnovuje se ve svátosti smíření a žíví se Eucharistií a Božím slovem.

K postnímu restartu patří neodděli-

telně kající rozměr, který nám dává znovu a snad i intenzivněji vnímat osobní a společenské následky hříchu obecně a našeho hříchu konkrétně. Je krásné, že nás svatopostní pokání nezaměřuje jen na vnitřní očistu a individuální obrácení, ale také na zevní a společenský rozměr našeho snažení. Víra beze skutků není k ničemu (Jk 2,20). Kéž by v této postní době byla naše podoba Bohu zase o trochu více v souladu s Božím obrazem, který nám On sám vtiskl do srdce při našem stvoření. Čím více Mu budeme podobní, tím více zakusíme existenciální štěstí, na kterém budeme mít podíl.

*P. Mr. Mgr. Tomas van Zavrel
administrátor farností Hluboká nad
Vltavou a Hosín*

Etnické čistky Kurdů v Sýrii

Jednou z věcí, o které média od útoku Tureckem podporovaných sil na syrského prezidenta Bašara Asada mlčí, je to, jak tytéž síly využily daného okamžiku k etnické čistce Kurdů v severní Sýrii, včetně (jak je tomu u muslimských bojovníků vždy) sexuálního zotročování žen.

Většina obyvatel Západu se o dlouhodobé regionální válce proti Kurdům poprvé dozvěděla v roce 1988 během iránsko-irácké války. Tehdy se objevila zpráva, že poté, co iránské jednotky a spojenečtí kurdští bojovníci dobyli iráckou vojenskou základnu poblíž kurdského města Halabdža, Saddám Husajn nařídil zaútočit na město jedovatým plynem. Při útoku zahynulo 3000 až 5000 civilistů a dalších 10 000 bylo zraněno. Od té doby se Kurdové často stávají terčem vražedných útoků. Kdo jsou tedy Kurdové a proč k tomu dochází?

Kdo jsou Kurdové

Kurdové jsou starobylý národ, který žije v hornaté oblasti, jež se rozkládá na území Turecka, Íránu, Iráku a Sýrie. Historicky jsou připomínáni proto, že Saladin, jeden z nejvýznamnějších muslimských vůdců středověku, byl Kurd.

Kurdové tvoří menšinu v každé ze zemí, v nichž žijí, a jsou proto častými oběťmi diskriminace. Skutečnost, že jsou většinou sunnitští muslimové (ačkoli mezi nimi žijí také jezidové, zoroastriáni a hrstka křesťanů), znamená, že při jejich střetu s místními šíitskými muslimy dochází k mnoha třenicím.

Hlavním důvodem, proč jsou Kurdové pronásledováni, je však to, že chtějí autonomní kurdský stát. Za tímto účelem často vytvářejí spojení, která fungují na principu „nepřítel mého nepřítele je můj přítel“. To vysvětluje, proč sunnitští Kurdové v roce 1988 bojovali se šíitskými muslimy, když obě strany chtěly z regionu vytlačit sunnitské Iráčany. Ze stejného důvodu se spojili s USA v letech 2017 a 2018, kdy se obě strany snažily zničit ISIS.

To však mimochodem neznamená, že pokud Kurdové získají svůj stát, budou usilovat o etnickou a náboženskou svobodu. V článku *Kurdish Genocide* (na stránkách *Thekurdishproject.org*) se uvádí,

že v boji proti svým utlačovatelům za autonomii a nezávislost se Kurdové na oplátku snažili potlačovat jiná etnika, zejména Armény a Asyřany. Představa svobodné, pluralitní společnosti nepatří k povaze muslimů. Kurdové jsou navíc marxisté. Jinými slovy, kromě toho, že jsou muslimové, marxisté a rebelové, nejsou Kurdové dobrými sousedy.

Ortodoxní kostel v Hasace v syrském Kurdistanu. Foto: Bertramz / wikimedia

Etnické čištění

Protože jsou Kurdové trnem v oku národům, s nimiž žijí v jednom státě, a protože si tyto národy neváží lidského života, jsou Kurdové často masově vyvražďováni nebo nuceni stát se uprchlíky. Ve stejném článku, na který odkazujeme výše, se dočtete o genocidě Kurdů ze strany Turecka/osmanské říše v letech před první světovou válkou a během ní (ve stejné době, kdy Turci spáchali nechvalně proslulou genocidu Arménů), o zničení 600 vesnic a nuceném přesídlení 200 000 Kurdů v Iráku v roce 1970 a o výše zmíněné válce Saddáma Husajna proti Kurdům.

Jiný článek zmiňuje syrský zákon z roku 1962, kterým bylo 120 000 Kurdů zbaveno občanství, a vysídlení statisíců Kurdů v Sýrii v sedmdesátých letech za vlády otce Bašara Asada).

Ačkoli Turecko bylo zpočátku ke Kurdům přátelské a přijalo je, když byli vyháněni z jiných zemí, tento vztah ochladl, když Erdogan upevnil svou moc. Vztahy se zcela zhroutily v Sýrii, když se Kurdové spojili s USA v boji proti ISIS. Když se Turecko vložilo do bojů v Sýrii, vedlo válku proti Kurdům, což mělo za následek, že se obě skupiny staly nesmiřitelnými nepřáteli. V roce 2018 Turecko vtrhlo do kurdského regionu v Sýrii a „etnicky vyčistilo více než 150 000 Kur-

dů“, čímž je donutilo přestěhovat se do nových oblastí v rámci Sýrie.

Právě toto nepřátelství a stěhování Kurdů nás přivádí k dnešní zprávě. Jak již pravděpodobně víte, Tureckem podporovaná vojska opět vedou válku s Bašarem Asadem. (To vedlo k neuvěřitelně paradoxní zprávě, že al-Asad, zarytý nepřítel Izraele, požádal Izrael o pomoc). Tureckem podporovaní povstalci využívají svého rozmachu a pronásledují Kurdy v oblastech, kam se přesunuli po etnických čistkách v roce 2018. Vojáci nyní útočí na Kurdy ve stejném regionu. Invazní jednotky samozřejmě dělají to, co muslimové dělají vždy – berou si ženy jako sexuální otrokyně.

Mlčení Západu

Nejvíce zarážející na tom je mlčení západních médií: V jednom tweetu na sociální síti X se píše, že „jen za poslední čtyři dny Turecko etnicky vyčistilo 200 000 Kurdů. OSN to neodsoudila, nedošlo k žádným protestům na univerzitách ani k demonstracím v západních městech. Proč svět mlčí?“ Tento tweet přehání, protože k čistkám dochází už šest let, ne čtyři dny, ale dva hlavní body jsou přesné: etnické čistky a mlčení světa.

Ten samý svět – který říká „fuj“, když Hamás znásilňuje a vraždí Izraelce, plá-

SLOVO KNĚZE

V určitých kruzích, zvláště mezi těmi, kteří se často pohybují po českých silnicích, se ustálilo útěšné rčení: „Jestliže se ti zdá, že po tobě někdo vyžaduje zbytečnou práci, uvědom si, že zrovna nyní někdo u BMW montuje do nového auta blinkr.“ Ve světle posledních událostí kolem hospodské mše a rozruchu, který zapříčinilo rozhodnutí pražského arcibiskupa, docházím k závěru, že montér blinkru u BMW by mohl být klidně nahrazen diecézním biskupem (který je ve své diecézi hlavním liturgem), Liturgickou komisí ČBK, Kongregací pro bohoslužbu a svátosti, ba samotným papežem. Ti všichni se totiž moří sepisováním, úpravou a vyhlašováním liturgických předpisů apod., které skoro nikdo nečte a s klidem přehlíží jak širé rodné lány.

Nechci zde hnidopišsky vypisovat, co vše bylo, či nebylo na oné mši špatně, či co mohlo být lepší. K tomu se již dostatečně vyjádřila výše zmíněná LK ČBK a nemělo by smysl se v tom dále vrtat. Ono totiž k tomuto vůbec nemuselo dojít, kdyby se „jelo“ podle rubrik. A tady bych si dovolil „střelbu do vlastních řad“: *Milí oltářní spoluprátní, nejen čtíme, ale i ctíme rubriky. Je to ten nejlepší způsob, jak důstojně slavit tajemství Kristovy výkupné oběti.* A Vás, draží čtenáři, prosím, modlete se za nás kněze, abychom vždy měli úctu k liturgii a snažili se o co nejdůstojnější slavení všech Božích tajemství a dokázali v sobě pěstovat smysl pro krásu a důstojnost liturgie a liturgických prostor.

A ještě drobná osobní vzpomínka: jeden ze zúčastněných (v době, kdy jsme byli spolužáci v Litoměřicích) na oné bohoslužbě často říkával: „Kde není ordó, tam je bordó!“, neboli: „Zachovej řád a řád zachová tebe.“

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem. farář farností Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

če nad každým genocidním bojovníkem zabitým v boji v Gaze a rozčiluje se, když Izrael navzdory veškeré opatrnosti občas zabije děti, které Hamás používá jako štíty a terče –, nad Kurdy jen pokrčí rameny.

Všichni také vědí, proč svět mlčí:
KDE JSOU PROTESTNÍ POCHODY?
KDE JSOU VÝKŘIKY O VRAZÍCH DĚTÍ?
KDE JE BOJKOTOVÁNÍ PODNIKŮ KOHOKOLI, KDO MÁ NĚCO SPOLEČNÉHO S TURECKEM?
KDE JE OBVYKLE TAK HLASITÝ ANTONIO GUTERRES?
KDE JSOU VÝZVY K ZATČENÍ

ERDOGANA?

Aha.
Nenesou na tom vinu Židé/Izrael?
Pak to nikoho nezajímá.

Biden táhl Ameriku stejným směrem. V čele této zkaženosti stojí podpora islámu a strach z něj, nenávisť k Americe a Izraeli a všeobecný marxismus. Jsem velice vděčná, že Donald Trump má šanci tuto dynamiku změnit.

Andrea Widburg
American Thinker
 přeložil Pavel Štíčka

Po 750 letech se pro nedostatek nových povolání zavírá klášter

Františkánský řád se z Clonmelu oficiálně stáhl v lednu 2023 pro nedostatek nově povolanych a zvyšující se věkový průměr jeho mnichů

„Ve městě zavládl veliký smutek,“ sdělil týdeníku *The Tablet* farní kněz P. Michael Toomey. P. Toomey, který slouží jako farní kněz a administrátor v diecézi Waterford a Lismore, koncelebroval na silvestra v klášteře poslední mši svatou, kterou navštívil veliký zástup lidí. Uzavření kláštera popisoval jako „velice smutné znamení naší doby“ a litoval, že k němu došlo během vánočního období.

Františkánský řád se z Clonmelu oficiálně stáhl v lednu 2023 pro nedostatek nově povolanych a zvyšující se věkový průměr jeho mnichů. Po odstěhování františkánů byla vytvořena místní skupina Abbey Prayer Group, která si dala za úkol udržet kostel od června 2023 otevřený pro modlitbu a dvě mše svaté týdně. Členové této skupiny by chtěli, aby to tak zůstalo, a dokonce v klášteře před jeho oficiálním uzavřením uspořádali stávkou.

„Abbey Prayer Group odvedla vynikající práci, kdy se starala o to, aby tento

kostel zůstal místem uctívání a rozjímání,“ uvedl nezávislý politik Mattie McGrath. Věřící, že vzhledem k historickému a kulturnímu významu kláštera bude jeho uzavření přehodnoceno. Klášter byl založen roku 1269 a dosud se dochovaly části jeho původní stavby ze 13. století. „Musíme prozkoumat všechny možné způsoby, jak tuto životně důležitou součást našeho dědictví zachovat otevřenou. Tento klášter není jen budova; je živým svědectvím našich dějin,“ zdůraznil McGrath. P. Toomey pro irskou rozhlasovou stanici *Tipp FM* řekl, že uzavření kláštera je rozhodnutí, kterému po celé zemi čelí mnoho dalších menších kostelů. „Musíme mít realistický pohled v otázce financí. Jestliže lidé nechodí a nepřispívají, nemůžeme ta místa udržet otevřená.“

Sarah MacDonaldová
The Tablet
 přeložila Alena Švecová

DUCH HO VODIL POUŠTÍ A ĎÁBEL HO POKOUŠEL

9. března 2025 – I. neděle postní – Lk 4,1–13

Řek

Pokud vedeme svůj život podle vlastního úsudku, proč nás násilím táhl? Když se říká: „Duch ho vedl,“ chápe se to takto: dobrovolně byl v kontaktu s duchovním světem, aby poskytl prostor pokušitelovi.

Basil

Poušť nevyhledává proto, aby nepřítele provokoval slovem, ale aby ho vyburcoval skutkem.

Přesvědčoval, aby utiřil hlad kameny, aby svou touhu odklonil od přirozené potavy k nepřirozené.

Ambrož

Oprávněně ho tedy Duch vedl na poušť, aby vyprovokoval ďábla. Kdyby ten nebojoval, tento by asi nezvítězil. Učinil to jako tajemství, aby osvobodil z vyhnanství Adama, který byl vyhnán z ráje na poušť, a jako příklad, aby nám ukázal, že ďábel závidí těm, kdo směřují k lepšímu. Proto je třeba být o to více na pozoru, aby mysl kvůli své slabosti neopustila svátostnou milost.

Učí nás to, že ďábel má především tři zbraně, kterými se obvykle vyzbrojuje, aby porazil mysl člověka: jedna je obžerství, druhá chlubitost, třetí ctižádost. Začal tedy tím, čím už zvítězil – totiž nad Adamem. Naučme se proto chránit před obžerstvím a přepychem, neboť jsou to ďáblové zbraně. A co jiného mají znamenat slova: „Jsi-li Boží Syn,“ než že věděl, že má přijít Boží Syn, ale kvůli této slabosti těla si nemyslel, že už přišel? Něco jiného je zkoumat, něco jiného pokoušet: proto říká, že věří, ale snaží se člověka oklamat.

Řehoř Veliký

Náš nepřítel však nedokázal pokoušením otřást myslí Prostředníka mezi Bohem a lidmi. Ten laskavě podstoupil pokušení zvnějšku tak, že jeho mysl, která přilnula k božství, zůstala uvnitř neotřesená.

Duccio di Buoninsegna: Pokušení Krista na hoře (1308–1311)

Órigenés

Když syn žádá otce o chléb, nedostane místo chleba kámen. Tento jako protivník a klamář dal místo chleba kámen.

Odkud víš, ďáble, že je to napsáno? Četl jsi proroky a Boží výroky? Četl, ale ne proto, aby se jimi zlepšil, nýbrž aby pouze literou zahubil ty, kdo jsou přáteli litery. Kdybys chtěl citovat z jiných jeho knih, víš, že bys neoklamal.

Teofylakt

Jako by řekl: lidská přirozenost se neudrží jen chlebem, ba na výživu celé lidské přirozenosti stačí Boží slovo. Tak byl živěn izraelský lid, když čtyřicet let sbíral manu a těšil se z úlovku ptáků. Z Božího rozhodnutí jedl Eliáš s krkavci a Elizeus živil své druhy polními bylinami.

Cyryl

Nebo jinak. Pozemský pokrm živí naše pozemské tělo, ale rozumová duše se posiluje Božím slovem, aby byl duch v dobrém stavu. Netělesnou přirozenost tělo nevyživuje.

Řehoř z Nyssy

Ctnost se neživí chlebem, ani duše ne-

prospívá a nemá se dobře díky masu. Vyšší život se živí a roste na jiné hostině. Potravou dobrého je čistota, chlebem moudrost, pokrmem spravedlnost, nápojem vzdorování vášním a sladkostí správné poznání.

Atanáš

Ďábel nešel do boje proti božství, na to se neodvážil, a tak řekl: „Jsi-li Boží Syn.“ Šel do boje s člověkem, kterého kdysi dokázal svést.

Jan Zlatoústý

Je totiž ďábelské vrhat se do nebezpečí a pokoušet Boha, zda z nich vysvobodí.

Všimni si, jak se Pán nerozrušuje. Ba v největší pokoře diskutuje s nespravedlivým z Písma, abys mohl, pokud možno, následovat Krista. Ďábel pozná Kristovy zbraně, kterým podlehl. Zajal ho mírností, přemohl pokorou. I ty, když uvidíš člověka, který se stal ďáblem, a postavíš se mu, přemoz ho takto, nauč svou duši mluvit jako Kristus.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

LITURGICKÉ VZPOMÍNKY STÁRNOUCÍHO FARÁŘE IV.

Rok 1968...Ve společnosti, ale i v církvi se to začalo hýbat...

...Objevovala se jména dotud „zakázaná“ – kupř. kardinála Berana – nebo se vraceli do duchovní správy kněží, kteří si prošli kriminálem, a měli tak bohatší zkušenosti s hlásáním evangelia tam, kam se běžní kněží nedostali. A právě mezi nimi bylo dost těch, kdo horlili pro liturgickou obnovu (jak se reformám říkalo), včetně zpřístupnění liturgie v národním jazyku. I v Římě byl patrný zjevný posun od koncilními Otcí vydané konstituce Sacrosanctum concilium (1963) k širšímu výkladu aktuální participace věřících na posvátných úkonech. Na koncilu samotném, jak píše Mons. Jaroslav Polc, ještě sklídl pobavený smích auditoria jeden řečník, který varoval, že *takhle se snadno může stát, že celá mše svatá bude v lidovém jazyku!*

Až do roku 1968 byla hájena nedotknutelnost starého latinského římského kánonu včetně tiše pronášených konsekračních slov. Jako průlom se jeví dovození říkat ho nahlas a v národním jazyce, u nás od 5. července. Tehdy ještě byl překlad nahonem, ovšem téměř doslovný: *toto je vpravdě tělo mé, toto je vpravdě kalich mé krve, smlouvy nové a věčné – tajemství víry – krev, která se prolévá za vás a za mnohé na odpuštění hříchů. Kdykoli to budete konat, na mou památku to vykonáte.* Překladatelská sekce České liturgické komise měla plně ruce práce s dalšími texty, které nejprve v latině neupravené, pak upravené, bylo třeba přeložit, aby včas mohly být používány, „až se to spustí naplno“.

Věřící si pomalu zvykali – arciže ne vždy ochotně – na to, že jsou neustále komandováni. Teď vstát, teď si sednout... *Nedějte kříž před přijímáním!* Kterýsi venkovský velebníček stíhal ty, kdo neodpověděli dost zřetelně před přijímáním Amen. (Ve starém obřadu se totiž neodpovídalo nic, vše odříkal podávající kněz.) A tak když se mu zdálo, že jedna farnice neřekla kýžená Amen, pravil podrážděně:

„Řekl jsem *Tělo Kristovo!*“ Dáma na to ohroženě: „A já jsem řekla Amen!“

Mezi lety 1965 a 1969 se také zkoušelo ledacos dalšího. Obyčej číst epistolu a evangelium česky nahoře od oltáře se někomu zdál nepatřičný, a tak jeden čas pan farář sestupoval na bok (!) vedle oltáře a četl obě odtud. Pak zas přišli s „ambonem“, pro jistotu hned se dvěma stojany snesenými z kůru, postavenými mezi oltářní stupně a mřížku, aby kněz chodil číst tam. Potom se jaksi ten jeden pult dal pryč a používal se jen ten na straně evangelní, což zase pletlo věřící, zvyklé povstat, jakmile velebníček jde nalevo. Tak zas napominání a vysvětlování... Bylo to opravdu pestré. Ještě vzpomínám, jak se pan farář „učil sedět“ na části bohoslužby slova. Přímo čelem k lidu, to se ještě nenosilo, a bokem, to nějak také nešlo. Tak se dalo „štokrle šejdrem“, překáželo pak ministrantům při klečení, ale na to jsme si zvykli. Výjimkou byl jeden Velký pátek, kdy pan farář slavnostně usedl na klasické *sedes*, na němž krátce předtím bez úhony seděl při pastorační návštěvě pan biskup Tomášek... Pan doktor dosehl, načež se ozvalo prasknutí a celebrant – poněkud tělnatější – se vykulil na zem i s pluviálem, neboť jedna z červotočivých nožiček ho nevydržela. Že to pro nás ministranty bylo *gaudium*, netřeba snad podotýkat!

Zajímavě vypadaly misály v té době. Málokde měli „čerstvý“ z roku 1965 (poslední upravené vydání starého ritu), a tak se v nich škrtalo, dopisovalo a vlepovaly se listy s českou verzí např. modliteb po Otčenáši nebo prefacemi.

V roce 1967 se objevil tzv. experimentální cyklus perikop. Co to bylo? Zkusit předčítat při mši svaté části Písma svatého na pokračování tak, jak to známe dnes. Do té doby se jen opakovala víceméně stále stejná čtení z neděle nebo ze svátku. Byla to odezva na přání koncilu, aby stůl Božího slova byl bohatěji pro-

Foto: ©Hornikova Lucie / Člověk a Vira

střen. Nebylo to tehdy povinné, ale ukázalo se to býti dobré.

Začalo také podávání rukou, respektive *políbení pokoje*. Poprvé jsem to viděl zase u P. Reinsberga. Tam bylo kamenem úrazu, že kněz podat ruku nemohl, jelikož byl vázán držet u sebe palce a ukazovák od proměňování až do purifikace po přijímání. A tak měli ostatkový kříž s držákem, který mu ministrant podržel, on ho políbil, načež křížek políbil ministrant a donesl k políbení dvěma věřícím (těm, kteří předtím nesli obětní dary), kteří zatím nepochodovali k mřížce. Teprve pak se ti dva zástupcové lidu Božího rozešli střední uličkou po lavicích, aby podali ruku se slovy *Mír s tebou!* vždy krajnímu. Víc než současná praxe to ukazovalo, že Boží pokoj se rozlévá od oltáře. Co se týká obětního průvodu, ten se zavádl v té samé době a v podstatě vypadal jako dnes. Snad jen že se při něm nesedělo, ale stálo.

P. Jan Gerndt

*P. Mgr. Jan Gerndt
emeritní farář ŘKF Praha-Zbraslav*

PÍVEČKO A EUCHARISTIE

Jeden z četných papežů Františků, a to jako náhodou zrovna ten skutečný a nevysněný, praví v úvodu k novele církevního trestního práva, dohnán na poslední chvíli akutním nebezpečím disciplinárního rozkladu v církvi: „Užití trestů ze strany pastýřů a představených se jeví jako nezbytné. Pastýřova nedbalost v přístupu k trestnímu systému činí zjevným, že neplní svůj úřad řádně a věrně.“

Nežli jsme se dočkali na televizi NOE veřejné šarády ve formě mše v hospodě, její protagonista již například dlouhá léta brojil proti celibátu, ano, tomu celibátu, který žádný jiný koncil tolik nevyzdvihoval, jako druhý vatikánský, jímž se každý rádo by reformátor v katolické církvi musí zajíkat. Hospodin pozval do hospody také protagonistovu družku po boku, se kterou údajně „udržuje vztah“, ohledně jehož skutečného charakteru úspěšně mlží. Přitom se mohl již dávno vydat směrem, kde na jeho „nevyžádané rady“ zřejmě čekají a kde duchovní nejsou trápeni závazkem vnučeného celibátu. Dokořán by mu totiž otevřela své dveře kdekterá protestantská církev. Ale to by nebylo to „žúžo“ permanentní rebelie. Vždyť u protestantů je již všechno církevně reformní haraburdí vybojováno. Jen je podivné, že na rozdíl od stále ještě zkostnatělé katolické církve s jejími celibátními kněžími nevzrůstá zájem o takto vítězné protestantské církevní útvary. Splňují přece všechny reformní požadavky nastolované v katolické církvi. Mají například pastorky, po nichž touží i náš protagonista: „Asi by nebyl problém kdyby žena seděla ve zpovědnici a měla mši svatou“ (M. O. Vácha, *Když za nás Bůh netahá kaštany z ohně*, s. 141). Jenže smůla: domněle prorocké prosazování kněžství žen neodměnil dobrotivý papež František poklepaním na rameno, nýbrž trestní sankcí. Vyhrazení svátostného kněžství pouze mužům se totiž opírá o definitivní a neměnnou nauku církve, jak to naléhavě zdůraznil Jan Pavel II. již roku 1994. A nikoli po tolik vzývaném dialogu, nýbrž po důrazném napomenutí má být pachatel potrestán nápravným trestem, například exkomunikací, a také zbavením úřadu: hledme kánon milosrdného papeže Františka číslo 1365. František nám totiž trestní právo v církvi komplexně novelizoval a (světe div se!) trestní sankce zpřísnil.

Foto: Lucia Kralova / Člověk a Víra

Co se to s tím naším papežem Františkem děje? Kam se poděl dialog? A kam otevřenost a synodalita?

Trestní předpisy papeže Františka však trpí jednou zásadní vadou. Mezi okolnosti, které vylučují trestnost, není totiž zařazena existence mediálního fanklubu, jehož síla by blokovala potrestání viníka. Vidíme přece, že pokud kdokoli z kléru má zvýšený vliv v médiích, zvláště tzv. veřejnoprávních, stává se naprosto beztrestným, vyňatým z běžné disciplíny, jíž se musí ostatní velebníčkové ve své poslušnosti podřizovat. Tento křiklavý dvojí metr je vrcholně demotivující, frustrující a ponižující. Zato však od privilegovaných duchovních lze předpokládat mediální bouři, kdykoli se jich začne týkat disciplinární opatření, na něž jsou „obyčejní kněží“ zvyklí a musejí je snášet bez možnosti mediálně zveřejňovaných nářků. Pokud se ovšem proti kněžským majitelům fanklubů ordinář pochlapí a zasáhne, jak to chvalitebně učinil právě arcibiskup Graubner proti našemu strůjci hospodské mše, dočká se nejen nenávislné bouře zášti, ale i absurdní situace, kdy si dosud privilegovaní postižení začnou hrát na umlčované a ukřivděné. Toto vše paralyzuje výkon skutečně spraved-

livé a účinné autority v církvi. Ukřičený mediální a internetový fanklub i akceschopné provádění rebelií již nedávno rozvrátilo Katolickou teologickou fakultu v Praze. Nyní jsme jen svědky dalšího pokračování této hořké komedie.

Náš protagonista není v pořádku nedůstojného kvazimešního happeningu sám. Myslí si, že pokud se představení někomu nelíbilo, je to pouze věc vkusu, takže je ochoten omlouvat se pouze přecitlivělým dámám, jichž se jeho představení zřejmě dotklo. Ve skutečnosti však jde o záležitost víry v Kristovu eucharistickou přítomnost a dodržování této víře odpovídající závazné disciplíny.

Vítejme tedy v klubu liturgických improvizátorů! Tak v jisté diecézi se jeden důstojný pán pokusil okoukat určitý západní vzor a uspořádal pro děti klaunskou „mši“ s červeným umělohmotným kulatým nosem a kostýmem skutečného klauna. Na rozdíl od našeho mediálně slavného protagonisty však neměl zdaleka takové mediální pokrytí, takže pan biskup Kročil skutečně zakročil, aniž by se zvedla agresivní bouře ukřivděnosti. Zato v jiné diecézi už po dlouhá desetiletí doslova řádí kněz, který zcela improvizuje slova mše svaté a misál nepoužívá. Tím se od

Foto: Lena Ienlab Labajova / Člověk a Víra

mnoha jiných obdobných a beztrestných jedinců neliší. Pamatujeme si například již zesnulého kněze – divouse, který ve svých improvizacích ohodnotil hierarchii uvnitř samotné eucharistické modlitby: „prosíme tě za služebníky užitečné i neužitečné: Jana Pavla, Miloslava...“ Také lavabo si týž kněžský živel roztomile zaimprovizoval: „smyj ze mě všechny mé pletichy a proviny“. Avšak výše uvedený dosud žijící super-improvizátor se navíc nezastaví ani před proměňovacími slovy, která jsou k platnosti mše svaté nezbytná. Okusme tedy trpké plody jeho tvořivosti při proměňování kalicha s vínem: „A ty nám Ježíši nabízíš pohár jako své nevěstě, říkáš nám: Vezměte a pijte z toho poháru všichni, toto je kalich mé krve, která se prolévá pro vás, do vás, za vás a za všechny na odpuštění hříchů, toto je nová a věčná manželská smlouva, to slavte na mou památku.“ Svou odvážností tento pán nad pivní mší bezesporu triumfuje, protože jeho mše zřejmě nemohou být ani platné. Bezmocný způsob uplatňování autority vůči jeho svévoli výstižně vyjádřil jistý činitel tamní diecéze: „My jsme ho prosili (*sic!*), aby sloužil podle misálu.“ Nechtějme snad ani vědět, na co se asi přijde, pokud se začne zkoumat platnost křtů udělovaných tímto výtečníkem. V Americe takto zjistili, že byl dokonce neplatně pokřtěn muž, jenž se stal v dospělosti knězem. Svátosti, které do té doby uděloval, byly neplatné.

A pokud by si protagonistu „Hospodina v hospodě“ myslel, že toto už je vrchol, může se ještě vydat do metropole své domovské diecéze. Tam při nadšeném oslavování LGBT na den „gay pride“ koncelebroval katolický řeholník s husitskou farářkou. Stůl byl vepředu ozdoben

antependiem s duhovou vlajkou. Sám řeholník se na sítích pochváil, že opravdu koncelebroval, a to husitskou liturgií dr. Farského. Nějaká dobrá duše jej však zřejmě upozornila, že takováto zakázaná intercelebrace představuje trestný čin. Myslel si tedy, že smazáním slůvka „koncelebrace“ se něco změní. Ale kdepak: jednalo se o liturgii, kde jsou uvedena konsekrační slova podobně jako v katolickém misálu. Takovou koncelebraci s nekatolickým duchovním náš papež František přes veškeré dialogično synodálního procesu nejenže postihuje trestní sankcí, nýbrž také požaduje, aby se na diecézní úrovni zjistil skutkový stav, a rozhodnutí o uložení přísného trestu bylo vyhrazeno vatikánskému Dikasteriu pro nauku víry. Stalo se již tak? Takové jednání totiž patří mezi trestnými činy do kvalifikace těch zcela nejzávažnějších hříchů (*peccata graviora*), jakožto „koncelebrace eucharistické oběti se služebníky církevních společenství nemající apoštolskou poslušnost a neuznávající svátostnou důstojnost kněžského svěcení“.

Z luxusních kleriků u slovného pražského Nejsvětějšího Salvátora jsme mohli zřít na obrazovce ČT mši jednoho z předchůdců strůjce „Hospodina v hospodě“, který v posedu lotosového květu a s duhovou štolou celebroul na zemi jakousi mši, kde si účastníci samolibně brali Eucharistii. Poté se týž odebral do horního patra budovy, kde společně s vrcholným salvátorským Mistrem v osobě čarodějova učně recitoval východoasijskou mantru „óm -óm -óm“ do bílé holé zdi. Pořad ČT, ve kterém se tento sebeředváděči chlubil tím, zač by se měli stydět, bychom mohli parafrázovat

zvat „Cesty nevěry“. V excesech náboženského vysílání si Česká televize s televizí „dobrých zpráv“ NOE nikterak nezadá.

A tak vlastně na tom náš strůjce hospodské mše není až tak špatně. Přinejmenším byla jeho mše platná. Ovšem co úkon, to exces. Vezměme jen bohoslužbu slova. Četl nepokřtěný redaktor České televize, evangelium pak předčítal kněz, který kněžství opustil. Jeho úspěšně vyřízená žádost o papežskou laicizaci musela být jistě doprovázena pokornými floskulemi. Jen kdyby již tehdy Svatý otec věděl, že tento výtečník bude jednou číst evangelium, vyhrazené pouze zákonně ustanovenému knězi či jáhnovi. On se však zatím věnoval politice. Jenomže když někdo neplní sliby dané Bohu, jak může plnit sliby dané voličům? A co se týká homilie, ta také náleží knězi nebo jáhnovi, ale rozhodně ne rozčepýřenému ekonomovi a hodné paní věnující se charitě.

Závěrem je třeba poznamenat něco zcela zásadního. Mše svatá není jakousi kreativní nápodobou Kristovy poslední večeře. To bychom ji slavili ve čtvrtek večer. Otřesný zážitek mohl zkušební komisi na teologické fakultě dopřát student při státních zkouškách: „Před Ježíšem přece apoštolové neklečeli a necpal jim tam něco do pusy.“ (*sic!*) Mše svatá je zpřítomněním Kristovy kalvarské oběti, a zároveň oslavou jeho Zmrtvýchvstání. Odtud neděle. Ženy, které Vzkříšeného poznaly, před ním poklekaly. Nepily s ním pivočko. Učedníci se Vzkříšenému na hoře v Galileji klaněli, nešli se svým Hospodinem do hospody. Vzkříšený již nebyl onen kdysi pomlouvaný „žrout a pijan vína“. Nebo piva...

P. Stanislav Příbyl

P. doc. JUDr. Stanislav Příbyl Ph.D., Th.D., J.C.D.
rektor kostel Nanebevzetí Panny Marie v Praze na Karlově a soudce
Metropolitního církevního soudu
Arcidiecéze pražské

TANČÍCÍ OBLAKA PRACHU

Životní rozhodnutí ve věcech zřejmých až samozřejmých

Náš život je tak trochu prašný, nemyslíte?

Představuji si to takto: pokud moje matka někdy v létě 1968, v době *Pelíšků* a *Vln*, snědla třeba mrkev, některé atomy z pole, na kterém ta mrkev vyrostla, se prostřednictvím její dělohy a placenty, popř. později jejím mateřským mlékem, možná dostaly do mého těla. Takže se možná staly součástí mé malé dětské ručičky. Celý život však dýcháme, jíme, pijeme, vydechujeme a vyměšujeme atd., takže když se na svou ruku podívám dnes, tvoří ji jiné atomy, než byly v ručičce mého předškolního věku. Biolog a kněz Marek Orko Vácha je autorem zajímavé knihy s názvem *Tančící skály*, ve které pěkně líčí ten závratný skok mezi neživou přírodou a naším životem. Skálu vnímáme jako něco pevného, neměnného, zatímco naše těla se ve skutečnosti neustále mění. Za našeho života připomínají „průchoďák“, stále provádějí „směnný obchod“ hmoty včetně mikroorganismů se svým okolím, ale také s našimi symbionty žijícími přímo v nás. Díky lidské duši, která naše tělo formuje a na němž „běží“, jsme to celý život stále pořád my, kteří o sobě víme a vnímáme i svůj čas, ve kterém to vše probíhá. A myslíme v tom oblaku prachu s inteligencí nikoliv umělou. Připomínáme tak trochu ty bájně vojáky z filmu *Mumie* (USA, 1999), kteří najednou povstanou z pouštního prachu, aby se potom zase postupně rozpadli a zmizeli, rozevlátí větrem času.

Proto když na začátku každé postní doby my křesťané na Popeleční středu dostáváme na čelo znamení kříže popelem, se slovy „*Pamatuj, že prach jsi a v prach se navrátíš*“, není to žádný básnický obrat. Je to fyzikální, biologická, časová a především informační realita procesu, který nazýváme lidským životem. Jsme tančící oblaka prachu povolána z úplně nevědomé hmoty.

My křesťané a my kybernetici navíc víme, že žádným neřízeným procesem

Foto: Anna Zemanova / Člověk a Vira

složitě věci *samovolně* nevznikají, natož pak my a z prachu. Občas fascinované pozoruji zralé ženy, když se vítají či loučí s muži, jak dokáží mistrnou hrou úsměvů, jemných dotyků a polibků tváří, intonací hlasu a třeba jen letmým pohledem suverénně ovládat své okolí, často přímo virtuózním až mysteriózním způsobem. S jakou noblesou a kulturou dokáží roztančit ta svá i cizí oblaka prachu! S jakým přesvědčením některé ženy vědí, že srdečný pozdrav *samozřejmě* znamená polibek na jednu tvář, a když se neznalý muž snaží políbit tvář druhou, vyhodnotí to *samozřejmě* jako neomalený pokus o polibek zcela jiného druhu. Jiné ženy však zase odkoukaly od Francouzek a Španělek srdečnost spojenou s polibkem *samozřejmě* na obě tváře, takže když tu druhou tvář muž políbit opomenou, mají ho za nezdvůřáka. Často v tom rychlém pochopení té správné varianty *samozřejmě* až pohoršlivě selhávám...

Když jsem se však tehdy v srpnu 1968 rodil, na porodním sále měli lékaři puštěno rádio a zněla *Osudová*. Znáám to ovšem jen z ústního podání své matky, která atmosféru vnímala v porodních bolestech a s obavami o budoucnost

v zemi, kterou právě obsazovala sovětská invazní vojska. Za 21 let však byla ta invazní armáda na odchodu. Nicméně tu skutečnou smrtonosnou past nevytvářejí pozemské armády, ale přímo sám náš pozemský život. Odpočítávání času nám spustili Adam s Evou a rozdali tak *samozřejmě* karty jednou pro všechny. Pro mne potom právě od mého narození v srpnu 1968.

Jediným východem z naší beznaděje, bezúčelnosti a skepse je Bůh. „*Slyš, Izraeli: Hospodin je náš Bůh, Hospodin je jediný!*“ (Dt 6:4). Nejsou jiní bohové kromě něho; jen naši vlastní bůžci uplácaní z prachu našich těl, úspěchů, zážitků, moci, nemovitostí a firem, ba i bůžci našich lásek a dětí a vnuků. Jsou to všechno dobré věci, ale všechny jsou také „mumiální“ a podléhají zubu času úplně stejně jako my sami. A není to Bůh.

„*Obraťte se a věřte evangelium*“ je druhou, alternativní větou, kterou můžeme uslyšet od kněze, který na našem čele vyznačuje na Popeleční středu znamení kříže. Kdo poslechne, uznává:

„*V podzimním semestru 1929 jsem*

dokončení na str. 9

TA MLÁDEŽ...

Ze začátku moji nelibost rodinné okolí hodnotilo jako zaostalost, protože jsem prostě jiná generace. „Byli jste vychovávaný jinak, ale to neznamená, že líp...“

O co jde: Můj blízký příbuzný (pochopila jsem, že dnes je dobré nejmenovat), který se mnou sdílí přístřeší, je zkrátka nepořádný, a to nikoli v rámci představitelných mantinelů. Nejenže nestele, ale ani bundu nevěší, prostě ji hodí na zem s odůvodněním, že si ji stejně zítřka bere. Tu nacházím ponožky, tu tričko, tu kus rajčete pod postelí, a protože se vše naučené ve mně bouří, uklízím, luxuju, sbírám použité talíře a přemýšlím, jak by se s touto skutečností popasovala moje maminka, která mě v tomto ohledu velmi cepovala.

Jenže láska je svorník dokonalosti a já mám svého blízkého příbuzného ráda. Nechci se proto uchylovat k banálním výkřikům: „Ti mladí, to je hrůza!“, ani hledat chyby ve výchově. Dril mojí maminky byl opravdu nepříjemný (i když účinný) a dnešní svět takový přístup k výchově striktně odmítá. Dnes se všechno musí řešit v rámci sladké svobody a všeobjímající tolerance, a tak ani já nechci být pokládána za ještěra, který umí jenom poroučet.

Občas je mi útěchou, když slyším, že jinde je to totéž: „Nic si z toho nedělej, všichni jsou to bordeláři, a to i holky!“ A tak se snažím hledat omluvu, a pokud

ne přímo omluvu, alespoň vysvětlení. Koneckonců, prvním impulsem k mým úvahám bylo štědrovečerní konstatování druhého blízkého příbuzného, že za globální oteplování můžu já. „Já?“ podivila jsem se. Blízký příbuzný zdvihl výstražný prstík. „Jo, i ty!“ A tak jsem začala zpytovat minulost.

Každá špatnost má své kořeny v blízké i daleké minulosti. Téměř 250 let se útočí na všechny jistoty a kořeny naší civilizace. Postupně, v rouše beránců, ale nepřetržitě. Vše bylo od té doby vyzkoušeno, aby se u mnohých hesel zjistilo, že nic z toho nevede ke štěstí, rovnosti, volnosti a bratrství. Nejsme si rovni a nikdy nebudeme, volnost, sexuální i jiná, má své hranice a bratrství, soudružství vzalo natolik za své, že se překlápilo ve sveřepý individualismus se zacpanýma ušima a mimotělním pohledem. Rodina je poněkud v rozvalinách a zamořená planeta dýchá z posledních sil. Bůh je mrtev nebo ani nikdy nebyl. Co je špatné, co je dobré, dnes už nikdo neřekne, řád věcí neexistuje (kromě těch kosmických a přírodních) a identita člověka se otrásá v samotných základech. Jediný, kdo má s lidmi trpělivost, je Bůh, ale zdá se, že o této trpělivosti málokdo ví.

Do tohoto světa se narodili dnešní mladí. A protože rozjetý vlak destrukce je neúprosný, bere se těmto dětem ta nejposlednější jistota, z níž všechno

ostatní vyrůstá, a to, zda jsou chlapečci nebo holčičky... Nechci tento žalozpěv šířit jako dnes zakázaný pesimismus, ale jako snahu o pochopení nastávající generace a její opravdu těžký start do života. Nedivme se jejich psychologickým problémům a sebevraždám, jejich neřádu, nedivme se, že nechtějí mít děti a zakládat rodiny, nedivme se jejich uzavřenosti a sobeckosti. Všeobecná ztráta smyslu života je příliš těžký balvan pro začátek a spatřovat jediný smysl v tom, že se stane slavným, což je hlavní priorita současného světa, je úkol nesplnitelný. Všichni se nemohou stát slavnými a zapsat se do dějin. Ani materiální blaho a bohatství neřeší všechny problémy. Zdá se, že tahle a nejbližší budoucí generace stojí na křižovatce, a jediné, co ji může zachránit, je vzepřít se stávajícímu trendu a se vši energií otočit kormidlem. Zdaleka totiž nejde jen o globální oteplování. Upřímně chci věřit, že se jim to podaří. V minulosti tomu přece vždycky tak bylo.

A proto jdu mlčky uklidit rajče pod postelí a pomodlit se za nějaké slušné holky, které by měli moji blízcí příbuzní rádi a počali spolu nějaké ty děti. Vždyť k nalezení smyslu života, chcete-li ke štěstí, toho pro začátek není potřeba zas tolik.

Věra Eliášková
dramaturgyně a scénáristka

dokončení ze str. 8

to vzdal, a přiznal jsem si, že Bůh je Bůh, a kleknul a modlil se: *té noci jsem byl asi tím nejsklíččenějším a nejneochotnějším konvertitou v celé Anglii...*“ píše Clive Staples Lewis, autor *Letopisů Narnie*.¹

Takže, můj milý čtenáři, neskákej z páteho patra, nepadej napitý z Karlova mostu, nestřílejte se do hlavy toho svého oblaku prachu ani to v plné rychlosti ne-

otoč autem do vzrostlého dubu u cesty s rozepnutým pásem. Ani žádným jiným způsobem se nesnaž strčit hlavu do písku a utéct ode všeho života bez rozhodnutí. Vzdej tu nerozhodnost včas, dokud máš čím myslet a dokud můžeš jednat tím svým prachem.

Nic rozumnějšího stejně nevymyslíme. Takže třeba taky naprosto neochotně, ale už si to konečně přiznej, že Bůh je jediným Bohem. „*Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl věčný život*“ (Jan 3:16). Řekové této zprá-

vě říkají *εὐαγγέλιον* – euangelion. Tedy: „*Obraťme se a věřme evangeliu,*“ když dostaneme znamení popelem na čelo. Je to samozřejmě velmi dobrá zpráva.

Martin Kvapilík

Mgr. Ing. Martin Kvapilík FEng.
farní radní u sv. Mořice v Kroměříži

¹ Clive Staples Lewis: *Surprised by Joy: The Shape of My Early Life*. 1955.

JAK MLUVIT S DOSPÍVAJÍCÍMI O PORNOGRAFII

Představte si to: Stojíte u dveří do pokoje vašeho dospívajícího dítěte. Několikrát zaklepete, ale nikdo neodpovídá. Po chvíli zaklepete znovu. Stále ticho. Rozhodnete se vstoupit dovnitř.

Když otevřete dveře, uvidíte vašeho teenagera, jak sedí se sluchátky na uších, tvář upřenou k monitoru notebooku a nevnímá okolní svět. Přistoupíte blíž, jemně mu položíte ruku na rameno a v tu chvíli to uvidíte – PORNO. Nahého muže a ženu oddávající se aktivitě, která je pod důstojnost lidské osoby. Horší je, že to, co se tam zobrazuje, není manželské objetí, ale zcela perverzní spojení.

Váš teenager si náhle uvědomí vaši přítomnost a snaží se zakrýt monitor, šokován tím, že tam vůbec stojíte. Ale už je pozdě. Víte, čemu se váš teenager věnoval, a už to nelze skrýt.

Tento scénář bohužel není neobvyklý. Porno je tornádo splašků, které se zmocňuje našeho světa a zanechává za sebou ničivou stopu.

Co můžete jako rodič dělat? Jak to můžete zastavit? Existuje nějaká možnost, jak se posunout dál poté, co bylo vaše milované dítě přistiženo?

Pravda o pornografii, kterou je třeba dospívajícím sdělit

Pornografie je nemocí mysli, srdce a zraku. Jsou to obrazy, slova a zvuky, které jsou dnes přítomny v nesčetném množství médií a které kazí to, co je pravdivé, dobré a krásné. Je zakořeněná v naší kultuře – od filmů, televizních pořadů, časopisů u pokladen v supermarketech až po tu, která je ze všech nejdostupnější – online. Každý den se snažíme naše děti chránit, ale jakmile vyjdou ze dveří, jsou zranitelné. V dnešní době, kdy mají technologie na dosah ruky, se nebezpečí mohou nacházet i ve vašem domě a v soukromí jejich vlastního pokoje.

Když jsem se v 11 letech poprvé setkal s pornografií, byl jsem citově zranitelný a zoufale jsem toužil po intimě. Obrázky, které jsem viděl, byly matoucí. Držel jsem je v tajnosti, protože jsem měl pocit,

Foto: © Honza Čermák / Člověk a Vira

že nemohu nikomu sdělit to, co prožívám. Tajemství mají moc; podobají se přízraku zamčenému v truhle na půdě. Hluk této porno obludy, která byla uvězněna ve mně, byl každým dnem hlasitější a vynořoval se velmi nezdravým způsobem.

Z mých osobních i profesních zkušeností bohužel vyplývá, že většina dětí, které jsou vystaveny pornografii, nemá možnost komukoli sdělit své zkušenosti s traumatem a emocionálním zmatkem, který z těchto událostí vzniká. Kde tedy v této situaci začít?

Jako rodiče bychom se měli dětem věnovat se zájmem, nikoli s odsuzováním. Dejte jasně najevo, že váš domov je „zónou bez studu“. Vytvořte jim takové prostředí, kdy budou vědět, že za vámi mohou přijít a podělit se o myšlenky a touhy, které se skrývají v jejich srdci a mysli.

Zde je několik otázek, kterými můžete začít:

- Víte, co je to porno?
- Jaké emoce a pocity ve vás sledování pornografie vyvolalo?
- Sledovali jste pornografii ze zvědavosti, nebo z nudy?
- Toužíte po fyzické náklonnosti?

- Jak jste se cítili po sledování porna?
- Jaká poselství o mužích, ženách, vztazích apod. vám sledování porna přináší?

Všechny tyto a další otázky mají vést k zamyšlení a rozhovoru mezi rodičem a dítětem, ale rozhodně ne takovému, který by dospívajícího odsuzoval, zlostoval či vyjadřoval zklamání, nýbrž mu dal najevo snahu o porozumění.

Zatímco pornografická kultura je jako divoký požár, který pohlcuje vše, co mu přijde do cesty, v nitru vašeho dospívajícího dítěte plane „oheň“ v podobě touhy přijímat a dávat lásku. Správná reakce na problematiku pornografie tedy nespočívá v potlačování jeho touhy, ale ve snaze pomoci mu vnímat tento oheň jako dar. Přijetím darů milosti a ctností, které tento oheň usměrní v čase a prostoru přiměřeném jeho věku, se váš dospívající namísto utopování pornografií setká se světlem a vřelostí. Pokud váš dospívající prožívá obrovský stud kvůli sklonu k pornografii nebo necudnému chování a je přesvědčen, že se nikdy nemůže osvobodit, neustále mu sdělte, že existuje naděje na svobodu.

Účinky pornografie

Jakmile se s dítětem spojíte na emocionální úrovni, můžete začít používat logiku a učit ho pravdě. Než dospějete k řešení, musíte nejprve jasně identifikovat problém.

Dospívající často chtějí jen experimentovat. Je to součást prozkoumávání vlastních hranic, nedílná součást dospívání. Pokud experimentují s něčím škodlivým, bude to mít negativní následky, které ublíží jim a často i lidem v jejich okolí. Nikdo není imunní a porno rozhodně není pro nikoho „neškodné“. Cílem je přiblížit se dospívajícímu dítěti a pomoci mu pochopit, co pornografie je a co není.

Jasně mu vysvětlíte:

- Pornografie je jakýkoli obraz, text nebo zvuková nahrávka, které jsou záměrně určeny k ovlivnění člověka, aby využil jinou osobu jako prostředek k vlastnímu sobeckému sexuálnímu uspokojení.

- Pornografie není láska; je to chtíč. Láska znamená darovat sebe sama a přát druhému to nejlepší; chtíč vede k využívání druhých k vlastnímu sobeckému sexuálnímu uspokojení.

- Pornografie není skutečná; ti, kdo jsou na snímcích/videích, pouze předstírají, že si užívají; ve skutečnosti jsou mnozí z nich obětmi obchodu s lidmi.

- Pornografie není tím, jak Bůh stvořil manželské objetí; pornografie je naopak ďábelským překroucením něčeho velmi krásného.

Tato fakta jsou pouze základním východiskem, od kterého by se měl odvíjet rozhovor.

Sledování pornografie je vlastně podobné jako užívání drog. „Ale vždyť při tom nedochází k požití žádné návykové látky,“ řeknete si možná. Právě proto je používání pornografie tak nebezpečné: člověk nepotřebuje návykovou látku, aby se omámil, ale tím, že v sobě nechá rozproudit různé chemické látky – jako dopamin, noradrenalin, oxytocin a testosteron –, se může velice rychle na těchto drogách, které mu přinášejí příjemný pocit, stát závislým.

Prohlížení pornografie může začít jako pouhé příjemné a neškodné setkání, ale člověk jich brzy bude potřebovat více,

aby dosáhl stejného opojení. Sledující osoba tak nevyhnutelně přejde k temnějším formám pornografie.

Plán pro vítězství nad pornografií

Výchova dětí – zejména dospívajících – je v naší pornografické kultuře nesmírně těžký úkol. S trochou moudrosti – a spoustou milosti – se však mohou stát takovými muži a ženami, jaké je Bůh chtěl, když je stvořil.

Zde je uvedeno sedm důležitých oblastí, na které je třeba se zaměřit:

1. Položte pevné základy pravdy

Nepochybují o tom, že dospívající budou zpochybňovat a vytýkat nám výše uvedené body, proto je velmi důležité, abychom se na rozhovor dobře připravili. Přichystejte si statistické údaje. Přečtěte si odborné práce na internetu a podělte se s dospívajícím o to, co jste našli. Nebojte se, že na ně neuděláte dojem nebo že budou obracet oči v sloup. Poslouchají a – nakonec – jim to dojde.

2. Odhalte Boží milosrdenství

Když svou sexualitu neprožíváme jako dar, cítíme vinu, stud a nenávisť k sobě samým, což může být ochromující. Jak již bylo zmíněno, pokud byl váš dospívající vystaven pornografii, není čas na odsuzování, ale spíše na pochopení. Vězte, že Bůh může toto vystavení zlu použít k odhalení mocných pravd. Některé z těchto pravd jsou, že vaše dítě je milováno, že jeho tělo, i těla ostatních, je dobré, tak jak je On stvořil, a že jsme stvořeni k celoživotní lásce, nikoli k potěšení, které je pouze chvilkové. Jako katolíci věříme, že Boží milosrdenství je nekonečné, pokud jsme ochotni přijmout jeho milost a obrátit se k němu.

Existuje mnoho způsobů, jak se s touto nekonečnou láskou setkat:

- Každodenní procítěná modlitba, která nám umožňuje zakoušet Boží lásku.

- Každodenní rodinná modlitba růžence; setkání s nejkrásnější ženou všech dob

- Častá zpověď; při ní přijímáme vykoupění z naší porušenosti

- Eucharistická adorace; kde se nám odhaluje Kristus

- Mše svatá a posvátná liturgie; kde

zakoušíme Boha v těle a můžeme se s ním sjednotit

Čím více příležitostí k důvěrnému kontaktu s Bohem pomůžete svému dospívajícímu najít, tím lépe bude chráněn před lákadly falešné intimity pornografické kultury.

3. Vděčnost

Pokud chcete překonat nějaký návyk, musíte na jeho místo dosadit něco lepšího. Jedním z těchto základních „lepšíh věcí“ je vděčnost. Pomozte dospívajícímu naučit se rozpoznávat to dobré v jeho životě a rozvíjet si praktikování vděčnosti. Zptejte se ho, za co je vděčný, a nechte ho, aby po probuzení a před spaním 1 minutu uvažoval, zač je vděčný, čímž umožníte, aby milost vděčnosti pronikla do všech částí jeho dne. Nejenže bude šťastnější, ale nalezne v tom něco mnohem uspokojivějšího, než je planý požitek.

4. Předávejte Boží lásku stylem své rodičovské výchovy

Vaše dospívající dítě potřebuje vědět, že je darem, že je chtěné, vítané a milované, a to i ve chvílích, kdy je nejvíc zkrroušené. A co je nejdůležitější, potřebuje vědět, že je vyvolené a oddělené pro samotného Boha. Právě vaše láska a vděčnost, sdělovaná nesčetnými způsoby, mu dává poznat Boží lásku.

Jste pro něj bezpečným přístavem před prudkými bouřemi pornografické kultury. Jedním z jednoduchých způsobů, jak toho dosáhnout, je domluvit se s dospívajícím, že spolu budete každý týden trávit chvilku o samotě. I když se může vzpírat proti nastaveným hranicím, více než kdy jindy potřebuje vědět, že jste mu k dispozici a stojíte na jeho straně. Snažte se věnovat čas zdravým činnostem, které vám poskytnou příležitost ke sblížení. Právě tyto chvíle vytvářejí skutečnou intimitu, kterou pornografie nedokáže vyvolat. Právě v tomto prostoru budou probíhat otevřené a upřímné rozhovory o kriticky důležitých tématech, zejména o sexualitě podporující intimitu, empatii, důvěru a spojení.

5. Vykupujte jeho zrak

Když Bůh stvořil muže a ženu, jejich těla odhalovala jejich duši. Náš milující

Foto: © Marie Košinová / Člověk a Víra

Otec nám dal svůj božský zrak, abychom druhé viděli v pravdě. Zatímco porno se snaží redukovat každého člověka pouze na jeho fyzické nebo emocionální vlastnosti a ovlivňuje nás, abychom druhé využívali, vykoupený zrak inspiruje nikoli k redukcí lidské osoby, ale k milosti Ježíše Krista, která nám umožňuje dívat se s láskou. Vykoupený zrak je zcela odlišný od všeho, co nám může nabídnout pornografická kultura, protože nás uschoopňuje dívat se na druhé s Boží láskou. V tomto moři pornografických obrazů je nezbytné vystavovat naše děti skutečnému umění, které odhaluje plnou pravdu o našem lidském těle. Vidět zdravou nahotu není hříšné; mistři umění – jako Michelangelo a Leonardo Da Vinci – neustále odhalovali slávu Božího obrazu. Na více místech ve svém domě vystavte umělecká díla, která zobrazují nahé lidské tělo (například výjevy ze Sixtinské kaple). Neustále dospívající dítě vzdělávejte o zásadách umění a krásy a výslovně mu (přiměřeně věku) vysvětlujte, proč je pornografie lacinou napodobeninou toho, co skutečně toužíme vidět. Právě naprogramování pravdou o lidském těle pomůže vaše děti naočkovat proti lžím pornografických obrazů.

6. Vytvářejte příležitosti k setkání se skutečností

Příliš mnoho našich dětí je naprogramováno tak, aby věřily, že život je zajímavější online než offline. Život je těžký a této realitě nelze uniknout. Vaše dítě si může vybrat, že buď bude žít těžce teď a projde životními lekci, které mu v budoucnu přinesou obrovské dividendy, nebo

se rozhodne těžkosti odložit na později a stane se z něj porno zombie ovládaný pornografickou kulturou. Doporučuji tu první volbu.

Proč je zásadně důležité zapojit dospívající dítě do reality? Zde uvádím příklady prožívání skutečného života offline:

- Vyberte si sport, který zahrnuje hraní a cvičení se skutečnými lidmi
- Vydejte se na výlet s přáteli nebo rodinou
- Naučte se hrát na hudební nástroj
- Buďte kreativní a vytvářejte umělecká díla s využitím materiálů a prvků, které má dospívající k dispozici
- Učte se skutečně tančit (např. swing, klasický tanec, salsu)
- Rozvíjejte truhlářské dovednosti

To jsou jen ukázky z nespočtu množství způsobů, jak pomoci dítěti odpojit se od internetu. Čím více ho zaujmou činnosti v reálném světě, tím spíše se nenechá strhnout ke zkrusleným fantaziím pornografie.

7. Podporujte příležitosti k prožívání smyslu života

Smysl života nespočívá v příležitostné souloži, ale spíše v tom, že člověk položí svůj život za druhého, aby mohl žít. Indoktrinace pornografickou kulturou nás programuje, abychom věřili, že v životě jde o naplňování vlastních sobeckých tužeb. Pokud tato „výchova“ začíná v mládí a je posilována neustálým působením rozličných medií, zakusí mladý chlapec nebo dívka svět, kde je bude čekat plno zranění, rozbitých vztahů a nenaplněných snů.

Ríká se, že to, co lidé chtějí, je fantazie,

ale to, co potřebují, je realita. Jakkoli může být technologie skvělá, nemůže nahradit skutečné osobní kontakty s druhými lidmi. Co se stane, když – nedej Bože – internet někdy na delší dobu vypadne? Tolik mladých (a dospělých) by ani nevědělo, jak se bavit s člověkem z masa a kostí.

Způsob, jak překonat následky necudného chování, spočívá v praktikování nezištných ctností. Naším úkolem jako rodičů je poskytovat příležitosti, které naše syny a dcery prostřednictvím skutků služby pomohou vyvést z jejich uzavřenosti do sebe.

Existuje nespočet aktivit, které mohou vašeho dospívajícího naučit hledat dobro pro druhé, zejména pro znevýhodněné.

Právě věnování se blahodárné službě pro druhé vytvoří pro vaše dospívající příležitosti k růstu ve ctnostech a svatosti, a to jak individuálně, tak ve společenství. Cílem rodičovství není vychovávat dobré děti nebo dokonce zdravé dospělé, ale spíše další Kristy, kteří pomáhají druhým poznat a vidět, že Bůh je skutečný. Pomozte svému dítěti darovat sebe sama a nalezně skutečné štěstí.

Nebojte se

„To světlo ve tmě svítí a tma je nepohltila.“ (Jan 1,5)

Pornografická kultura je agresivní. Ale i když bylo vaše dítě vystaveno riziku, neznamená to, že je jeho život ztracen. Ve skutečnosti je to pro něj příležitost zakusit vykoupení své sexuality a začít prožívat naplnění své existence.

Nezdávejte se naděje; místo toho se modlete a zlepšujte své dovednosti a pusťte se do boje za záchranu svého dítěte ze spárů pekla předáváním krásy, pravdy a dobra. Jednoho dne vám za vaši oběť poděkuje.

Steve Pokorny
Catholic Link
Přeložil Pavel Štíčka

Steve Pokorny
zakladatel Freedom Coaching

PORNOGRAFIE – CO MÁ DĚLAT ČESKÝ KATOLÍK?

Kdyby se nás na ulici někdo zeptal: Co rozumíme pod pojmem pornografie, co proti ní jako katolíci máme a proč vlastně, dokázali bychom odpovědět? Intuitivně nějak víme, o čem je řeč a že se minimálně jedná o hřích proti 6., resp. 9. přikázání. Je ale dobré se občas nad touto problematikou hlouběji zamyslet.

„Pornografie“ je odvozena z řeckého *por-né* = „prostitutka“ a *grafein* = „psát, kreslit“. Původně se tedy jednalo o ponižující vyobrazení žen. Pod termín pornografie lze ovšem zařadit nejen „hanbaté obrázky“, ale také tzv. červenou knihovnu, tedy vyprávění a příběhy se silným erotickým obsahem a stejně tak i podobně laděné filmy, písně, skulptury aj. Důležité je, že všechna tato ztvárnění mají jeden jediný cíl: vyvolat u toho, kdo je vnímá, silné sexuální vzrušení.¹ Dalším charakteristickým rysem pornografického díla je umělecky nulová úroveň. Takové dílo pouze zdůrazňuje obscénnost² a zpravidla jde ruku v ruce s nějakým projevem násilí. Hlavní morální problém pornografie tedy spočívá v tom, že redukuje lidskou osobu, stvořenou k Božímu obrazu a podle Boží podoby, na anonymní objekt určený k sexuálnímu zneužití.³ Jedná se vlastně o zneuctění lidské důstojnosti a tím také o pošlapání Božího plánu s člověkem a lidskou sexualitou.

Jak proti pornografii bojovat, když se dnes oplzlé narážky nachází snad úplně všude? A jak vysvětlit teenagerovi, že má smysl se snažit uchovat si čisté nitro? Na následujících řádcích asi neřeknu nic nového, přesto se pokusím poukázat na některé osvědčené strategie, které by nám v tomto ohledu mohly pomoci.

Foto: © Dominik David / Člověk a Víra

Krása lidského nitra

Především je třeba si uvědomit, že naše nitro znesvěcuje to, co z něj vychází (Mk 7,21–23). To, co se do něj snaží vstoupit, ale my mu to nedovolíme, nás neznesvěcuje. Použijme malé přirovnání. Představme si krásnou květinu, na kterou usedne ošklivá můra. Přiletí a zase odletí. Na kráse dané květiny se tím nic nezmění – ani nepřidá, ani neubere. Podobně to funguje i v duchovním životě, jsme-li vystaveni nějakému kontaktu s obscénností. Jestliže se před ní vnitřně zablokujeme, krása našeho nitra to neublíží. Proto je velmi dobré vypěstovat si instinktivní reakci: okamžitě se při kontaktu s oplzlostí začít dívat někam jinam. Jinými slovy řídit se zásadou: Kdo uteče, vyhraje!⁴

Na druhou stranu se naše nitro „živí“ takovou stravou, jakou mu pravidelně poskytujeme. Úmysl a poté rozhodnutí navštívit pornografické stránky na internetu, dopustit se smilstva, s někým zcizolit apod. se v naší mysli nevyrojuje

z ničeho nic, ale spíše vyrůstá jako květina z půdy určité kvality, kterou my sami ovlivňujeme. Jestliže chceme, aby byla květina našeho nitra krásná, je nutné jí trvale poskytovat zdravou půdu. Jinými slovy: obklopovat se opravdovou krásou (na úrovni obrazu, mluveného, psaného slova i hudby) a jen tu vpouštět do svého nitra. Jedná se samozřejmě o otázku životního stylu a právě zde můžeme vidět několik výzev, jimž jsme v dnešní době vystaveni. Shrňme si je symbolicky do tří:

I. Biorytmus

Základem je zdravý biorytmus. Je dobré vždy počítat s tím, že ten Zlý v boji proti nám používá velmi podobné strategie, které se mu po staletí osvědčily. Patří k nim zejména to, že útočí v situaci, kdy jsme nejslabnější. To je asi většina z nás večer, po celodenní dřině, když jsme sami, ve tmě, když nás nikdo nevidí... Reakce prozíravého člověka by mohla vypadat tak, že udělá pravý opak a tím nedá Zlému příležitost nás pokoušet: půjde zavčas spát, nebude před počítacem ve tmě sám, ale bude trávit večer ve společnosti s někým a tzv. na světle...

1 Srov. John Philip Jenkins, „Pornography“, in *Encyklopaedia Britannica*. Dostupné na: <https://www.britannica.com/topic/pornography> [cit. 18. 2. 2025].

2 Srov. Klaus R. Berger, *Pornographie: Verlust der Scham*, Lage: Lichtzeichen, 20092, s.12.

3 Srov. Papežská rada pro sdělovací prostředky, *Pornografia e violenza nei mezzi di comunicazione: Una risposta pastorale*, čl. 9. Dostupné zde: https://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/pccs/documents/rc_pc_pccs_doc_07051989_pornography_it.html [cit. 18. 2. 2025].

4 Srov. Stephen Arturburn – Fred Stoeker – Mike Yorkey, *Jeder Mann und die Versuchungen*, Holzgerlingen: SCM Hänssler, 20126, s. 151nn.

Foto: ©Miroslav Krystek_ / Člověk a Víra

Pro osvojení si těchto zdravých návyků bych dospívajícím velmi silně doporučoval využít volontérskou nabídku jít o letních prázdninách pracovat jako dobrovolník do nějakého kláštera a žít tam nejlépe měsíc stejným životním stylem jako zasvěcené osoby. Slyšel jsem, že u buddhistické mládeže tato praxe existuje a dospívající lidé tráví určitý čas u jejich mnichů. Cílem je, aby si mladí lidé uvědomili, o co jim v životě opravdu jde, sestavili si žebříček hodnot, zakusili jednoduchý životní styl a osvojili si zdravý biorytmus. Možná se to zdá banální, ale opravdový duchovní život začíná zdravým rozvržením odpočinku, modlitby, práce, chvil, kdy jsme sami, kdy naopak s přáteli apod. I zde obecně platí: Zachovej řád a řád zachová tebe. S tím souvisí i udržování pořádku – krásy kolem sebe na místě, kde bydlíme nebo kde žijeme.

2. Sebezápor

Bez určité míry sebezáporu to nepůjde. Písmo sv. krásně říká: „Kdo je věrný v maličkosti, je věrný i ve velké věci“ a obráceně (Lk 16,10). Myslím, že není nutné se jednou za čas zapřít v nějaké těžké věci nebo si odříct něco, co nás stojí velkou námahu, ale spíše si osvojit takový životní styl, díky němuž bychom dokázali spontánní nápad (mám si odříct sladkost, kterou vidím před sebou v supermarketu, nebo ne?) uvést bez většího sebepřemáhání ve skutek. Vzpomínám si na nováčkovskou zkoušku, kterou jsem kdysi dělal ve skautingu. Jedním z bodů, které musel nováček splnit, byl tento: Každý den vykoná jeden dobrý skutek.

Říkali jsme si před lety s kamarády, že to bude to nejjednodušší, co musíme udělat, abychom mohli ke slibu (ve srovnání např. s dovedností naučit se šest základních uzlů nebo rozdělat oheň na max. tři zápalky ve ztížených povětrnostních podmínkách apod.). Udělám jednou nějaký dobrý skutek a mám to splněné. Jaké bylo ale naše překvapení, když nám náš skautský vůdce sdělil, že nám tento bod podepíše teprve tehdy, až mu za několik měsíců pravdivě povíme, že děláme každý den dobrý skutek takřka automaticky – aniž bychom se k němu museli nějak zvláště nutit. Vzpomínám si, že to byl asi ten nejtěžší bod z nováčkovské zkoušky, který jsme tam tehdy měli. Dodnes jsem ale za něj velmi vděčný.

3. Proti proudu

Nebát se jít ve škole, na pracovišti, mimo domov či církevní společenství tzv. proti proudu. Konzumismus a přílišný důraz na sexualitu jsou pro naši kulturu příznačné. Aby člověk dokázal být v tomto ohledu jiný než lidé bez daru víry, je třeba hlubokého spojení s Kristem. Pravidelná modlitba, pravidelná četba Písma svatého jsou osvědčené prostředky, díky nimž si lze osvojit opravdovou *stabilitas* ducha: v pohledech, myšlenkách, slovech i činech. Možná je vhodné také poukázat na to, že hodnota, kterou chrání 6. a 9. přikázání, je především celistvost druhého člověka a náš pravdivý postoj k němu. Obě přikázání nám sdělují, že správný pohled na druhého spočívá v tom, že ho vnímám v jeho celku. Má nejen krásné

tělo, ale je to osobnost s mnoha skvělými vlastnostmi, schopnostmi, duševní výbavou, inteligencí, krásným nitrem apod. a je svobodný nebo žije v cizím manželství. Je to tak trochu pohled Boha Otce na milovaného syna či milovanou dceru. S tímto přístupem také souvisí i zdvořilost, kterou dáváme najevo svou úctou k jeho důstojnosti. Bohužel na ni dnes tolik lidí zapomíná nebo ji přímo opomíjí. Snad by nebylo od věci si občas pustit film s Oldřichem Novým a Natašou Golovou a připomenout si způsob, jak se kdysi projevovala úcta k druhému pohlaví. Samozřejmě, že by dnes bylo směšné používat fráze typu: Ruku líbám, milostivá paní! Avšak vřelý stisk ruky, přímý pohled do očí a hezká slova jdoucí od srdce jsou u zamilovaných svobodných párů pravdivější projev náklonnosti než dlouhý polibek spojený s pettingem někde na autobusové zastávce nebo před školou. Snad by se v projevování vzájemné lásky dalo u křesťanů v tomto ohledu leccos vylepšit.

Z doporučené literatury k tématu:

Burdová Ilona, *Jak s dětmi mluvit o sexu, manželství a rodičovství*, Brno: Jiří Brauner – Kartuziánské vydavatelství, 2011.

Casterman Jean-Benoit, *Láska, která za to stojí: Průvodce po cestách (pravé) lásky a sexuality*, Praha: Paulínky, 2016.

Frad Matt, *Mýty o pornu: Nahlédněte do zákulisí svůdného světa pornografie*, Olomouc: Arché, 2019.

Hirsch Debra, *Svatý sex: O spiritualitě a sexualitě naostro*, Praha: Biblion, 2020.

Jacquinet Éric (ed.), *Jak se osvobodit od pornografie*, Praha: Paulínky, 2019.

<https://nepornu.cz/>

P. Jan Polák

P. ThLic. Jan Polák, Ph.D.
vyučuje na CMTF UP Olomouc

OBCHOD S LIDMI

Proběhla v nedávné době médii, zprvu zejména těmi „bulvárními“, zpráva o tom, že politik TOP09 Jiří Pospíšil „se chystá na mateřskou“.

Podivnost toho sdělení musela bít do očí. Přesto nikoho moc nevzrušila. Porodí mu je náhradní matka. V této věci u nás panuje obecná lhostejnost, ba tolerance. A to i mezi mnohými katolíky. Člověk nemusí být filozof ani bioetik, aby mu k tomu nenaskočila spousta otázek. Tisínových otázek. Pokud ovšem je ochoten stále ještě používat zdravý rozum. Spolu s Romanem Jochem si pár takových otázek položíme.

Nedávno jsem četl o jedné americké zpěvačce či herečce, prostě celebritě, která „čeká“ dítě. Vlastně její dítě čeká jiná žena, náhradní matka. Tato celebrita, herečka či zpěvačka, nechtěla podstoupit devět měsíců těhotenství a porod. Proto její oplodněné vajíčko (zřejmě spermatem manžela nebo přítele) si nechala do dělohy implantovat jiná žena, náhradní matka, která její dítě donosí a porodí.

Je to zajímavý úkaz. To normálního člověka jen tak nenapadne. Naprostá většina párů, žen a mužů, se těší na vlastní dítě a na těhotenství. Ano, devět měsíců těhotenství i porod jsou náročné, ale tak nějak k životu patří. Jsou to normální a fyziologické záležitosti. Navíc během těhotenství se vytváří emocionální pouto mezi matkou a jejím dítětem, které nosí pod srdcem. O toto pouto bude nyní ona americká hvězdička ochuzena.

Pak je velice pravděpodobné, že její dítě, až bude starší, se to dozví. Že jeho nebo její máma se rozhodla najmout si jinou ženu, aby dítě donosila a porodila. Co si pak to dospělé nebo dospívající dítě o své mámě pomyslí? „Mami, já vím, že mě máš ráda, ale neměla jsi mě dost ráda, abys se mnou absolvovala těhotenství...“ Bude to pro to dítě potěšitelná myšlenka? A bude se mu máma schopna bez výčitek svědomí podívat do očí?

Ty otázky se zodpovídají samy. Ale stále předpokládejme, že to dítě bude vyrůstat v rodině s mámou a tátou. Mnohé děti, které jsou „pořízeny“ „na objednávku“ páry stejného pohlaví to

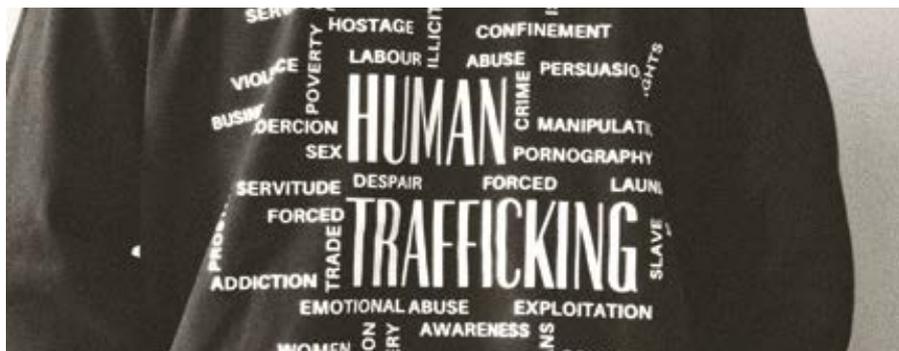

Foto: Kate Oseen / unsplash

šťěstí nemají. Takový pár se vědomě rozhodne, že jejich dítě nikdy nebude mít vzor opačného pohlaví; pokud je to pár ženský, dítě nebude mít mužský, otcovský vzor, a pokud je to pár mužský, dítě nebude mít vzor ženský, mateřský. Jinými slovy, nejlepší zájem dítěte není na zřeteli toho páru stejného pohlaví, nýbrž jejich vlastní zájem je prvořadý: mít dítě za každou cenu, možná něco jako vylepšeného mazlíčka.

Navíc se zde častokrát zmateně používá termín „náhradní“; náhradní matka nebo náhradní otec. Pokud se jedná o ženský pár stejného pohlaví, pak jedná žena může být skutečnou matkou dítěte – ale taky nemusí, ten pár se může rozhodnout, aby třetí žena pro ně donosila dítě. Toto dítě má právě jednoho biologického otce, ale nikdy ho nemusí poznat, pokud mu to ony ženy žijící v páru neřeknou. Pokud ten pár stejného pohlaví je mužský, jeden z mužů může být skutečným, biologickým otcem dítěte, ale žena, která se nechá oplodnit a dítě donosí a porodí, je skutečnou matkou dítěte, nikoli náhradní. Naopak, to ten druhý muž v páru je náhradní otec.

A nyní, pokud se podíváme na ženu, která jinému páru, ať už mužskému, ženskému nebo smíšenému, odnáší a porodí dítě, může tak učinit z altruistických důvodů, zdarma a z přátelství (to je však minimální počet případů), anebo za úplatu, což je mnohem častější. V tomto

druhém případě je lidská bytost komoditou či zbožím. A to jak dítě, tak i ta žena, která dítě odnáší a porodí.

Je však něco zásadně nehumánního na tom, pokud je lidská bytost komoditou či zbožím. Trochu to připomíná otrokářství, ale s tím rozdílem, že žena to nyní dělá dobrovolně. Dítě však ne, toho se nikdo předem neptal. A trochu to v případě té ženy připomíná prostituci; zákazník či zákazníci si tu ženu pro účely – ne sexuálního potěšení, ale těhotenství – prostě pronajmou. Ono by to bylo smutné každopádně, ale je to o to smutnější, že jde i o malé nevinné děti, které si někdo z rozmaru dospělých takto pořídí a na nic se je z pochopitelných důvodů neptá. Pohodlí dospělých dostává přednost před nejlepším zájmem dětí.

Na jedné straně všichni chápeme touhu dospělých po dětech. Ta je normální a přirozená. Ale ne za každou cenu, ne za cenu porušování lidské důstojnosti. Dítě není mazlíček a dítě není ani hračka.

Roman Joch

MUDr. Roman Joch
publicista a komentátor

CO JE PODSTATNÉ

Stojíme na prahu postní doby – času ztišení a přípravy. S jejím začátkem se přibližuje Velikonoční triduum, vrchol křesťanského roku. Čekají nás dny usebrání a zamyšlení: bolest a oběť Velkého pátku, ticho a očekávání Bílé soboty a nakonec radostné světlo Zmrtvýchvstání, které přináší novou naději. V roce 1927 vyšlo nákladem Cyrilometodějského knihkupectví v Praze drobné, ale hluboce naléhavé dílo – soubor kázání P. Karla Bureše k postní době. Jeho myšlenky jsou skvostné, ale to nejpodstatnější je jeho výzva k nám, věřícím. Píše například: „Zdalo se, že v ohromných zástupech nemá Kristus přítelíčka. Lid, kterému Ježíš tolik dobrodiní prokazoval, zapomněl na něj a stal se jeho nepřítelem. Lid se však nespokojil jen s tichým posměchem, ale hlasitým pokřikem zesměšňoval Krista. Jsi-li Syn Boží, sestup z kříže. Ve třech dnech chceš vystavěti chrám a sám sobě pomoci nemůžeš... tak a podobně na něj pokřikovali, tak se mu posmívali. Každé slovo umírajícího Krista překrucovali a ve smích obraceli. Proč se tak změnili? Proč se tak nepřátelsky postavili proti Kristu? Vždyť nikdo z nich nemohl mu vytknouti nějaké špatnosti, nikdo nemohl Kristu předhoditi nějakých zlých činů, ba naopak mnozí z nich, ne-li všichni, byli svědky jeho dobrodiní, viděli na vlastní oči jeho lásku ke všem, zvláště chudým a bídným, mnozí z nich na sobě pocítili jeho dobrotu, patřili mezi ty, kteří přijali z rukou jeho veliká dobrodiní. Nuže, proč nyní postavili se do řad jeho nepřátel, proč se mu posmívali, proč mlčeli, když byl tupen, proč se ho nezastali? Přátelé, odpověď přesnou na tuto otázku těžko dáti, poněvadž těžko, ba nemožno jest téměř pochopiti duše davu, duše lidských mas. Divnými a neprobádanými

Prokop Brož se stal pomocným biskupem královéhradeckým. Biskupské svěcení mu 22. února udělil diecézní biskup Jan Vokál. Královéhradecká diecéze má tak historicky druhého pomocného biskupa. Foto: © Josef Polehňa / Člověk a Víra

zákony řídí se lid, dav. Strhne jednotlivce k takovým činům, jakých by nikdy sám od sebe nevykonal, vžene ho do takové vášně, že stává se z něho člověk zuřivce, který nevidí, neslyší žádné výstrahy, nýbrž slepě se žene za svou vášní. Ano, slepý jest dav, slepým jest nástrojem toho, kdo jej ovládne. Ovládne obyčejně dav jedinec tím, že vhodí do něho nějaké oslnivé heslo, které oči zaslepuje a rozvahu bere, dav snadno ovládne člověk nešlechtník, když dovede vydráždit jeho pudy a vášně, když dovede najít kost, kterou by mu předhodil.“

Dnes, i po staletích, zůstává fenomén davu stále aktuální. Vidíme, jak snadno mohou lidé podlehnout emocím, nechat se strhnout atmosférou okamžiku a obrátit se proti hodnotám, které jim ještě včera byly drahé. O to víc potřebujeme postní dobu – jako prostor k zastavení,

reflexi a návratu k tomu, co je skutečně podstatné.

„Jsme společenství křesťanů věřících v Trojjediného Boha, které je formováno vyznáním víry. Letos vzpomínáme 1700 let od nicejského koncilu, kdy církve, která prošla třemi stoletími těžkých perzekucí, vězněním, mučením, popravami, pronásledováními, dostala svobodu a zjišťujeme, že mnohé otázky, jak věroučné, tak i disciplinární, jsou v různých oblastech chápány různě. To vyvolává diskusi. Jistěže občas i na nicejském koncilu někomu ujely nervy, avšak takto církev vyšla posílněná a nastupuje cestu, která přivodí vznik nové civilizace. To je neuvěřitelné!“ píše k těmto dnům na svém blogu kardinál Dominik Duka.

–zd–

MONITOR – publicistický čtrnáctidenník. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474.

Šéfredaktorka: Zdeňka Rybová. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D.; P. Mgr. PhDr. Štěpán Filip, Ph.D., OP; Mgr. Andrej Kutarňa; Ing. Vojtěch Macek; prof. Tomáš Machula, Ph.D., Th.D.; Jan Šindelka; Mgr. Radim Ucháč. Teologický poradce: P. Mgr. Evermod Jan Sládek OPraem.

Vydavatel: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, http://rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010

Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.